

Motion till riksdagen 2019/20:1125

av Åsa Eriksson m.fl. (S)

Minska stuprören i välfärden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en strategi för en mer effektiv och samordnad välfärd som sätter individens behov i centrum och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett av de mest sektoriserade länderna i västvärlden med en lång historia av autonoma myndigheter och en tydlig uppdelning och självbestämmanderätt mellan stat, landsting/region och kommun. Den stuprörsorganisation som vi har är bra på många sätt men försvårar samordnat stöd och sätter individer med komplext stödbehov i en omöjlig sits. Åtskilliga är de människor som kan vittna om hur det är att ramla mellan de berömda stolarna och aldrig få den samordnade hjälp som krävs.

Människor med multiproblematik, flera diagnoser, kombination av social och medicinsk problematik samt deras närstående lider ofta av att aktörer har olika regelverk, olika möjligheter att stödja processen och olika grader av engagemang och tid för den enskilde. Varje myndighet har sitt uppdrag, sin budget och sitt uppföljningssystem – ingen tar ansvar för att individens behov sätts i centrum. Särskilt sårbara är utsatta barn, multisjuka äldre och människor med psykisk ohälsa och deras närstående som har ett stort ansvar för att hantera bristen på samorganisering och helhetstänkande.

Socialdemokraternas paroll att utveckla välfärden, inte avveckla den är särskilt passande för den tid vi lever i. Vi socialdemokrater har dessutom länge kämpat för att utsatta människor ska ha de bästa förutsättningarna att kunna gå vidare med sina liv och bidra efter bästa förmåga. Spår av utveckling för en mer sammanhållen välfärdsorganisering finns bl.a. i form av lagen om finansiell samordning, i uppdraget till Tillitsdelegationen och i hälso- och sjukvårdens arbete för en personcentrerad vård. Men det sker ofta under radarn, småskaligt och i projektform.

Att människor hamnar mellan stolarna har blivit ett allt vanligare problem, inte minst för personer inom sjukförsäkringen. En studie i Västmanland 2012 visade att

bland långtidssjukskrivna kvinnor (mer än sex månader) hade hälften av kvinnorna barn med neuropsykiatriska bekymmer. Dessa kvinnor hade i snitt 18 myndighetskontakter – i veckan. Det kan inte vara en effektiv och samordnad välfärd.

Sverige hamnar ofta högt på rankingslistor då länders välfärd jämförs. Däremot hamnar Sverige lågt just bland de som tillhör de grupper som har ett samordnat behov. Det behövs en tydligare politisk strategi för en effektiv och samordnad välfärd.

Att delegera denna fråga till de enskilda myndigheterna att lösa har prövats under lång tid. Det finns vissa positiva resultat men det går för långsamt. För att samverkan – inte bara mellan myndigheter utan också mellan brukare och myndigheter – verkligen ska lyftas, behövs en politisk mobilisering. Vi anser att regeringen bör överväga att ta fram en strategi för hur styrning och ledning av välfärden ska se ut i framtiden.

Åsa Eriksson (S)

Maria Strömkvist (S)

Patrik Engström (S)

Roza Güclü Hedin (S)

Olle Thorell (S)

Pia Nilsson (S)